

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев1 2/2021
01.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиља: АА из ... и ББ, из ..., чији је заједнички пуномоћник Енике Вег, адвокат из ..., против туженог ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад, кога заступа Градско правобранилаштво Града Новог Сада, ради поништаја анекса, одлучујући о ревизији тужиља изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2304/16 од 17.10.2016. године, у седници одржаној 01.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиља изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2304/16 од 17.10.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 862/14 од 28.04.2016. године, ставом првим изреке, поништен је, као незаконит, члан 1 анекса број ... Уговора о раду од 14.12.2004. године, закључен 22.04.2014. године између тужиље АА и туженог, којим се тужиља распоређује на послове ... и утврђује јој се коефицијент за обрачун и исплату плате 14,88. Ставом другим изреке, поништен је, као незаконит, члана 2 анекса број ... Уговора о раду од 14.02.2004. године, закључен 22.04.2014. године између тужиље АА и туженог, којим се утврђује да Анекс уговора производи правно дејство почев од 06.03.2014. године, па је ставом трећим изреке обавезан тужени да са тужиљом АА закључи анекс уговора о раду у складу са важећим прописима који уређују премештај тужиље на послове ... и коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у предшколском образовању. Ставом четвртим изреке утврђено је да тужиља АА има право на коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у предшколском образовању у висини од 17,32. Ставом петим изреке поништен је, као незаконит, члан 1 анекса број ... Уговора о уређивању међусобних права обавеза и одговорности од 15.11.2006. године, закључен 28.04.2014. године између тужиље ББ и туженог, којим се тужиља распоређује на послове ... и утврђује јој се коефицијент за обрачун и исплату плате 14,88. Ставом шестим изреке, поништен је, као незаконит, члана 2 анекса број ... Уговора о уређивању међусобних права обавеза и одговорности од 15.11.2006. године, закључен 28.04.2014. године између тужиље ББ и туженог, којим се утврђује да Анекс уговора производи правно дејство почев од 06.03.2014. године, а ставом седмим изреке обавезан је тужени да са тужиљом ББ закључи анекс уговора о раду у складу са важећим прописима који уређују премештај тужиље на послове ... и коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у предшколском

образовању. Ставом осмим изреке утврђено је да тужила ББ има право на коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у предшколском образовању у висини од 17,32. Ставом деветим изреке, обавезан је тужени да тужилама накнади трошкове парничног поступка од 188.625,00 динара са законском каматом од пресуђења до коначне исплате, а ставом десетим изреке одбијен је захтев тужила за ослобађање од плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2304/16 од 17.10.2016. године, ставом првим изреке жалба туженог је усвојена и првостепена пресуда делимично преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев тужиле АА у делу којим је тражила да се поништи, као незаконит, члан 1 анекса бр. ... Уговора о раду од 14.12.2004. године, који је са туженим закључила 22.04.2014. године, а којим је распоређена на послове ... и утврђен јој коефицијент за обрачун и исплату плате 14.88, да се обавезе тужени да са овом тужиљом закључи анекс уговора о раду у складу са важећим прописима који уређују премештај тужиле на послове ... и коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у предшколском образовању те да се утврди да ова тужила има право на коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у предшколском образовању у висини од 17,32. Истим ставом преиначена је првостепена пресуда и у односу на тужилу ББ, тако што је одбијен њен тужбени захтев којим је тражила да се поништи, као незаконит, члан 1 анекса бр. ... Уговора о уређивању међусобних права обавеза и одговорности од 15.11.2006. године, који је са туженим закључила 28.04.2014. године, а којим је распоређена на послове ... и утврђен јој коефицијент за обрачун и исплату плате 14.88, да се обавезе тужени да са њом закључи анекс уговора о раду у складу са важећим прописима који уређују премештај тужиле на послове ... и коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у предшколском образовању и да се утврди да ова тужила има право на коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у предшколском образовању у висини од 17,32, а одбијен је и захтев тужила да се тужени обавезе да им накнади трошкове парничног поступка од 188.625,00 динара са законском каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, у осталом делу жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена (у ставу другом и шестом изреке). Ставом трећим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове првостепеног поступка, а ставом четвртим изреке одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиле су изјавиле ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је, решењем Рев2 120/17 од 22.02.2017. године, одбацио ревизију тужила изјављену против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2304/16 од 17.10.2016. године, као недозвољену.

Одлуком Уставног суда Уж-10323/2017 од 21.12.2020. године, ставом првим изреке, усвојена је уставна жалба овде тужила и утврђено да је наведеним решењем Врховног касационог суда, повређено право подносиоци уставне жалбе на правично суђење, зајемчено чланом 32. став 1. Устава РС, па је ставом другим изреке, поништено решење Врховног касационог суда Рев2 120/17 од 22.02.2017. године и одређено да исти суд поново одлучи о ревизији подносиоци уставне жалбе изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2304/16 од 17.10.2016. године.

Одлучујући у поновном поступку, о ревизији тужила, на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. ЗПП.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужиле су у радном односу на неодређено време код туженог, са вишом стручном спремом (VI степен стручне спреме) и то тужила АА од 14.12.2004. године, а тужила ББ од 1994. године. Обе тужиле су распоређене на радно место ..., са VI степеном стручне спреме, и то тужила АА уговором о раду од 14.12.2004. године и одређен јој је коефицијент за обрачун и исплату плате за ово радно место у висини од 10,10, а тужила ББ уговором о раду од 15.11.2006. године којим јој је одређен коефицијент од 10,98. Након заснивања радног односа, обе тужиле су завршиле Високу школу струковних студија ... у ... и то тужила АА 11.12.2013. године, а тужила ББ 30.05.2011. године и на тај начин су стекле високу стручну спрему и звање - стручни назив - специјалиста струковни Дана 06.03.2014. године ступио је на снагу нови Правилник о организованим и систематизацији послова код туженог, којим је извршено усаглашавање у погледу назива радних места, описа послова и коефицијената за обрачун плата – са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавном сектору, којим је у основном образовању за радно место (између осталог и) ... са VII степеном стручне спреме предвиђен коефицијент 17,32, а ... са VI степеном стручне спреме коефицијент 14,88. Новим Правилником туженог на исти начин је регулисан назив радних места и коефицијенти, односно предвиђено је радно место “... ..” за које је услов VI степен стручне спреме и једна година радно искуства, за који је одређен коефицијент 14,88 и “... ..” за које је услов VII степен стручне спреме и једна година радног искуства, са коефицијентом за обрачун и исплату плате од 17,32, док је опис послова за оба радна места исти. Ради усаглашавања са новим Правилником у погледу назива радних места, тужени је тужилама дао понуду за закључење Анекса бр. ... закључених уговора о раду и то 22.04.2014. године тужили АА, а 07.04.2014. године тужили ББ. У понуди за закључење анекса су дати разлози за измену уговора у раду, којима је наведено да опис послова који су тужиле до тада обављале и коефицијенти за обрачун и исплату плате који им је одређен у висини од 14,88 - остају исти, а да се ради усаглашавања назива радних места са новим Правилником мења назив само радног места тако је сада њихово радно место систематизовано као “... ..”. Понудом им је остављен рок за потписивање анекса и упозорене су на последице одбијања. Тужиле су потписале понуђени анекс уговора, али с обзиром да су пре потписивања анекса стекле VII степен стручне спреме, налазе да их је тужени незаконито распоредио на радно место “... ..” и одредио коефицијент у висини од 14,88, те да је у том делу анекс уговора о раду ништив, јер је био у обавези да их распореди на радно место “... ..” и одреди им коефицијент за обрачун и исплату плате у висини од 17,32, што представља и предмет тужбеног захтева у овој правној ствари.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио овако постављен тужбени захтев, док је побијаном одлуком, другостепени суд правилном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Законитост спорне одредбе члана 1. анекса уговора о раду које су тужиле закључиле са туженим, као и право тужила да буду распоређене на радно место “васпитач 2” уз одређивање коефицијента за то радно место у висини од 17,32, другостепени суд је правилно ценио применом Закона о раду (“Сл.гласник РС” бр. 25/05, ... и 32/13, важећег у спорном периоду), с обзиром да је одредбом члана 2. став 2. овог Закона прописано да се одредбе овог закона примењују и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено, а да начин и поступак измене уговорених услова рада, односно закључење анекса уговора о раду, нису регулисани ни Законом о основама система образовања и васпитања (“Сл.гласник РС” бр. 72/09, 52/11 и 55/13), ни Законом о предшколском васпитању и образовању (“Сл.гласник РС” бр. 18/10).

Према одредби члана 171. Закона о раду, послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада под условима и у случајевима утврђеним законом, општим актом и уговором о раду, у ком случају је у обавези да га (анексом) распореди на одговарајуће послове и одговарајуће радно место, што подразумева посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду који се понуђеним анексом мења. Уз анекс уговора о раду послодавац је дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни (који не може бити краћи од осам радних дана) и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора (члан 172. став 1. Закона).

У конкретном случају, тужени је уз анекс уговора о раду тужилама доставио понуду у којој су дати разлози за измену уговорених услова рада и то само у погледу назива радног места, а којима је образложено да је исто неопходно ради усаглашавања са систематизацијом радних места предвиђених новим Правилником (донетим ради усклађивања са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавном сектору), остављен им је рок за изјашњење од 8 радних дана од дана пријема понуде и упозорене су на правне последице одбијања понуде. Из наведеног произилази да је поступак давања понуде и закључења анекса уговора о раду спроведен на законом прописан начин, односно да није било пропуста који би и одлуку донету у том поступку чинили незаконитом.

Тужиле су код туженог засновале радни однос и распоређене на послове и радно место “...”, са вишом стручном спремом, односно са VI степеном стручне спреме. Закљученим анексом уговора о раду измењен је само назив радног места, које је новим Правилником систематизовано као радно место “... ...”, док је опис послова овог радног места и коефицијент за обрачун и исплату плата тужилама остао непромењен у односу на послове и коефицијенте утврђене уговорима о раду које су закључиле са туженим. Тужиле након заснивања радног односа код туженог јесу стекле виши - VII степен стручне спреме, али туженог, као послодавца, закон обавезује да запосленом анексом понуди одговарајуће радно место које се цени само у односу на послове за које је предвиђена иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду. То значи да закон ограничава послодавца само да измењеним условима рада запосленог не сме распоредити на ниже радно место, односно на послове за које је предвиђен нижи степен стручне спреме од оног који је имао и на основу ког је распоређен на одговарајуће радно место закљученим уговором о раду, што у конкретном случају није ни учињено.

Правилно другостепени суд закључује да околност што су тужиље након заснивања радног односа код туженог стекле VII степен стручне спреме, не утиче на правилност и законитост дате понуде и закљученог анекса уговора о раду. Наиме, накнадано стечена виша стручна спрема представља само основ за могућност распоређивања запосленог на послове у складу са новостеченим степеном стручне спреме, али не обавезује послодавца да запосленог (одмах) и распореди на такве послове, с обзиром да премештај и распоређивање запослених представља пословну политику послодавца и условљена је потребама и могућностима послодавца за вршење таквих промена, што суд није овлашћен да цени.

Поред наведеног, ни околност што је за радно место "... .." и "... .." Правилником туженог одређен исти опис послова, не чини незаконитом побијану одредбу члана 1. закључених анекса, с обзиром да су за заснивање радног односа и распоређивање на ова радна места предвиђени различити услови, односно различит степен стручне спреме, а тужени је тужиље распоредио на послове за које је предвиђен VI степен стручне спреме, дакле на послове са истим степеном стручне спреме који су имале и при заснивању радног односа, а што у конкретном случају представља одговарајуће послове у смислу члана 171. став 2. Закона о раду.

Указивање у ревизији да је одређивањем различитог коефицијента за обављање истих послова на радним местима "... .." и "... .." супротно одредби члана 104. Закона о раду, те да се на тај начин врши дискриминација запослених на пословима "... ..", па између осталог и овде тужиља, није од утицаја на правилност и законитост побијаних анекса, као ни на основаност тужбеног захтева, с обзиром да је оваква систематизација предвиђена Правилником туженог, који није предмет тужбеног захтева у овој правној ствари, а повреда законитости и уставних начела учињених општим актом правног лица може се ценити само у поступку пред Уставним судом.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је о основаности тужбеног захтева одлучено уз правилну примену материјалног права, па је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић